

VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VIỆN NGÔN NGỮ HỌC

TRẦN THỊ NHÀN

LÝ THUYẾT NGỮ PHÁP HÓA
VÀ THỰC TRẠNG NGỮ PHÁP HÓA
MỘT SỐ TỪ TRONG TIẾNG VIỆT

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

VV - D2/ 11188

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC XÃ HỘI
HÀ NỘI - 2009

MỤC LỤC

MỤC LỤC.....	5
LỜI TÁC GIẢ.....	7
CHƯƠNG 1: LÝ THUYẾT NGỮ PHÁP HÓA.....	9
1.1. Khái niệm “ngữ pháp hóa”.....	9
1.2. Lịch sử nghiên cứu ngữ pháp hóa.....	11
1.3. Các bình diện của việc nghiên cứu ngữ pháp hóa.....	18
1.4. Một số nội dung trong lý thuyết ngữ pháp hóa.....	20
1.5. Tiểu kết.....	38
CHƯƠNG 2: HIỆN TƯỢNG CHUYỂN HÓA TỪ THỰC TỪ SANG HƯ TỪ TRONG TIẾNG VIỆT.....	40
2.1. Dẫn nhập.....	40
2.2. Sự phân chia thực từ, hư từ trong nghiên cứu ngữ pháp tiếng Việt.....	42
2.3. Hiện tượng chuyển hóa từ thực từ sang hư từ trong tiếng Việt.....	49
2.4. Vấn đề áp dụng lý thuyết ngữ pháp hóa vào việc nghiên cứu hiện tượng ngữ pháp hóa các thực từ trong tiếng Việt.....	55
CHƯƠNG 3: THỰC TRẠNG NGỮ PHÁP HÓA CỦA MỘT SỐ DANH TỪ.....	63
3.1. Dẫn nhập.....	63
3.2. Khái niệm về con đường ngữ pháp hóa.....	64
3.3. Ý nghĩa ngữ pháp, phương tiện ngữ pháp trong tiếng Việt.....	66
3.4. Con đường ngữ pháp hóa của từ <i>của</i>	69
3.5. Con đường ngữ pháp của từ <i>bằng</i>	77
3.6. Con đường ngữ pháp hóa của: <i>trên, dưới, trong, ngoài</i>	87
3.7. Tiểu kết.....	97

CHƯƠNG 4: THỰC TRẠNG NGỮ PHÁP HÓA CỦA MỘT SỐ TÍNH TỪ.....	99
4.1. Dẫn nhập.....	99
4.2. Sơ lược về các khái niệm thời, thể và tình thái.....	100
4.3. Con đường ngữ pháp của “liền”.....	113
4.4. Con đường ngữ pháp hóa của “vừa” và “mới”.....	119
4.5. Con đường ngữ pháp hóa của “đã”.....	137
4.6. Tiểu kết.....	161
CHƯƠNG 5: THỰC TRẠNG NGỮ PHÁP HÓA CỦA MỘT SỐ ĐỘNG TỪ.....	163
5.1. Dẫn nhập.....	163
5.2. Con đường ngữ pháp hóa của “cho”.....	164
5.3. Con đường ngữ pháp hóa của “có”.....	174
5.4. Con đường ngữ pháp hóa của “được”.....	184
5.5. Con đường ngữ pháp hóa của “mất”.....	201
5.6. Con đường ngữ pháp hóa của động từ chuyển động: <i>ra, vào, lên, xuống, đi, đến, lại, vê</i>	209
5.7. Tiểu kết.....	230
VÀI LỜI KẾT LUẬN.....	232
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	237
NGỮ LIỆU TRÍCH DẪN.....	252